

Warszawski

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Onegdaj w południe, wobranem miejscu (o którym już donieśliśmy) założono fundamenta na Pomnik dla Rodaka naszego, nieśmiertelnej sławy Mikołaja Kopernika. Przy rozpoczęciu tego obrzędu, J. U. Niemcewicz szanowny Prezes Towarzystwa Król: Przyjaciół nauk, otoczony wielu członkami tegoż Towarzystwa, te słowa wyrzekł »Oby ten Pomnik przetrwał wszelkie burze następnych wieków a nawet fizyczne wstrząśnienia świata.« Wnacznyniu stosownem złożono pod fundament Akt założenia, tudzież rozmaite medale a szczególnie bite za panowania tych Królów *Polskich* pod których rządzeniem żył *Kopernik*, bite w różnych krajach na cześć jego, oraz medale i monety wyszłe w Mennicy Warszawskiej za panowania NN. ALEXANDRA i MIKOŁAJA. Tak tedy zamiar czeigodnej pamięci *Staszica* doprowadzono do skutku, a Pomnik wkrótce zdobić będzie stolicę Polski.

Za 100 zł: w Listach Zastawnych żądają zło: 87, daią zł: 86 gr: 22 i pół.

Onegdaj o godzinie 7ej wieczorem rozstała się z tym światem ś.p. WJ Pani *Monika z Rogozińskich Gorecka* lat 42 przeżywszy, zostawiając nientulonego w żalu Męża z 2głiemosieroconych Córek. Jle była dobrą Żoną, świadczą tysiączne łzy wylewane przez 74ch letniego starca który skołatany nieszczęściem koleją zostaje dziś bez szanownej towarzyszkii, czulej matki umiciącej wpaść w młodość

serca swych córek Religijne cnoty, sama będąc ich wzorem. Krewni i Przyjaciele wiej zawczesnym zgonie stracili najprzywiązańszą towarzyszkę życia, szczęściem dzielić się, a w nieszczęściu ulgę przynosić zwykłą; domownicy łagodną panią, a ubodzy i sieroty do brodziejkę i matkę która tuląc je do swego łona hojnie darzyła i potrzeby ich zgadywać usiłowała. W.

Nowy Wałc na Fortepjan przez E. Schwarzbach skomponowany, i WJ Pannie Czajkowskiej ofiarowany, wyszedł z litografji A. Brzeziny i Komp: Cena złp: 1.

Dziś zimna stopni 8.

ROZMAITOŚCI.

Mikołaj Małdrzyk z Kobiela rodem Polak, był dworzaninem *Witolda* Xcia Litewskiego. Ten wiek swój strawiwszy na usługę Xcia, dla zupełnego rozsądku przypadł mu był do serca; przetoż odwiedzając mu to *Witold*, gdy się *Mikołaj* do domu pożegnawszy Xcia miał wracać, krom szat kosztownych, koni, klejnotów i innych podarunków pewnie Pańskich, ieszcze nadto z skarbu swojego wyliczyć kazał 100 kop groszy Praskich. Patrzała na to żona *Witolda Juljanna*, i sarkata, że tą swoją rozrutnością skarb Xiążęcy niszczył, co słysząc Xże, drugie 100 kop groszy *Mikołajowi* przynieść kazał, o co gdy się tym więcej Xiążna gniewała, on i 3ci raz taką mu sumnę dać kazał i owszem póki ona dąsać się nieprzestała, póty i on szcudrobliwęję

ki nie umknął, przyszło do tego, że iuż summa do 800 kop groszy Praskich urosła, *Juljanna* widząc, że mąż pańską hojnością z ięj niecierpliwością uciera się, umilkła nakoniec, a *Hitold* też przełamawszy upór żony, dalej łaski swojej sypać przestał. (Pisze o tem *Łługosz* pod r. 1430.) — *Bogdan Kamuniaka* Stajnik Białoruski, wielokroć w małym poczcie liczne hordy Tatarów porażał. Pewnego razu na cały koszt Tatarów trafił, a wstecznej z niemi potyczce iuż był wszystkich swoich ludzi utracił, tak dalece, że się tylko z jednym ze służących pozostał, uchodząc chętnie do *Mozyra*; lecz gdy się imknie rozpartły, zsiadłszy chadwaj z koni, póki im strzał w kołczanach stawało, póty się bronili, stojąc przy sosnie i tym sposobem 40-tu Tatarów trupem położyli, a gdy im strzał nie stała, dobywszy szabli póty się bronili, aż ich zabito, nie chcąc się żywo w tyka Tatarskie dostać. *Elip* *Komaniaka* mszcząc się śmiercią brata, puścił się w pogoń za tymże koszem Tatarów, a dognawszy pod Kiiowem, zniósł ich zupełnie.

We wszystkich krajach *Europejskich* okolice przyległe stolicy są pospolicie bardzo zaludnione, w Turcji przeciwnie, okolice *Stambułu* są prawie puste. Byliśmy tylko na kilkaset kroków, (mówi jeden podróżny,) oddaleni od stolicy 800,000 ludności liczącej; lecz w równem oddaleniu od ruin *Palmiry*, nie moglibyśmy się znajdować wśród największego milczenia i spustoszenia. Para bawołów, błędny *Arab*, albo odludny, naledwie dojrzany okiem iedynie były iedynymi przedmiotami oznaczającemi życie towarzyskie pod samą stolicą. Ta okoliczność dowodzi nieczynności i niedołężności charakteru *Tureckiego*. *Pobrzeża Bosforu* są bardzo ludne, od *Stambułu* do *Morza czarnego* rozciąga się ciągła wieś, o-

żywiona najpiękniejszymi widokami. Komunikacja wodna w tej przestrzeni jest dosyć znaczna, powierzchnia wody wystawia prawie zawsze poruszający się obraz statków wiodących i drugą stronę płynących. — W *Anglii* i *Xtwie Walji* przed kilką laty, dochód roczny Parów, Baronów, Szlachty i innych mających wielki dochód, wynosił złotych 2,336,907,600. Dochód wyższej duchowieństwa 43,200,000 zł. niższego duchowieństwa kraiowego wyznania 140,000,000 zł.; duchowieństwa innych wyznań 20,000,000 zł.; dochód urzędników rządowych 273,200,000 zł.; sędziów i wszelkiego rodzaju ludzi prawnych 216,000,000 zł.; lekarzy, chirurgów i aptekarzy tyleż; dochód właścicieli ziemi wolnej pierwszej klasy 770,000,000 zł.; właścicieli klasy drugiej 540,000,000 zł.; dzierżawców 1,344,000,000 zł.; dochód kupców Iszej klasy 364,000,000 zł.; oberżystów i wszelkiego rodzaju szynkarzów 350,000,000 zł.; kupców mniejszych i kramarzów 1,120,000,000 zł.; nakoniec dochód wszelkiego rodzaju robotników i rzemieślników 3,298,061,880 zł.; całkowity więc dochód wszystkich mieszkańców iednego z 3 Królestw Wielkiej Brytanji wynosi 11,019,369,480 złotych.

Znane są powszechnie kamienie szkliste, okrągławe, kończaste, piorunowemi zwane, od nieiakięgo czasu przekonano się, że pioruny na ich utwor wpływają. Te rurkowate kamienie znajdując się pospolicie w mniejszej lub większej głębokości piasku, padający piorun topi piasek, często w znacznej głębokości i tworzy przez to zwyczajną węzowatą rurekę z mocnemi wewnątrz gładkiemi, a zewnątrz chropowatemi ścianami. Niedawno niemiec nazwiskiem *Fiedler*, Akademji Paryskiej umiętności przedstawiał kamienie piorunowe przeszło 17 stóp długości mające. Sądono

dotąd że ten nadzwyczajny skutek elektryczności powietrznej, przechodzi siły elektryczności sztucznej; przecież udało się w r. p. Panu *Bodant* fizykowi francuzkiemu okazać, że materja, która z obłoków zhlukiem i nadzwyczajną jasnością wypada, i ta która się z kondaktorów elektrycznych wydobywa, jest jedna i taż sama, iakoż udało mu się rzeczywicie zapomocą mocnej elektrycznej baterji, rurki wpiasku formować, rurki te zupełnie są podobne do Ramieni piorunowych; długość ich wprawdzie wynosi tylko kilku centymetrów. — W piśmie perjodycznem *Bulletin des sciences* z miesiąca Lipca r. b. znajduje się wiadomość o dzienniku rolniczym Polskim *Ceres* wydawanym przez *Benjamin Flatta*, a z niego o szkole Agronomicznej w *Marymoncie*, stanie gospodarskim *Marymontu i Bielau*, o ich naliczaniu i gospodarstwie.

W piśmie wychodzącem w Filadelfji *Democratic Press*, z d. 3 Września, znajduje się następujący artykuł: «Zeszłej Soboty został wznie-siony toast na zgromadzeniu zwolenników Prezydenta *Żakson*. *John Quincy Adams* niechaj zachoruje w Poniedziałek, niech posle polekarka we Wtorek, niech mu się pogorszy we Srodę, we Czwartek niech mu się nie polepszy, niech umiera w Piątek i niech będzie w Sobotę pogrzebion!»

Dwaj ulubienidzisiejsi Autorowie sceniczni, Poeta *Skribe* i Kompozytor muzyczny *Rosyni* założyli się o 1000 franków, iż w przeciągu 48 godzin napiszą operę w 3ch aktach. *Skribe* napisał rzecz w 46 godzin, a *Rosyni* muzykę w 44! Ta opera nazywa się *Talizman* i wkrótce będzie przedstawioną. — Mówią że *Israhim* Basha opuszczając Grecją zachorował i zmartwie-nia. — Teraz w wojsku Turckiem na znajdo-wać się znaczna liczba Officerów Francuzkich, a 2gim dowódcą artylerji jest *Dalhansi* znany

Szerżant Francuzki w kampanji r. 1815.

Myśli. — Mniej błądzi, który w swych zamysłach przeciwności się spodziewa, niż który ku myśli sobie obiecuje. Lepiej przed czasem obmyślić opóźnie, niżeli spuściwszy się na pogodę, z niewczasem zmoknąć. — Bó-iaż i potrzeba więcej, w ludziach mogą niż ukochanie cnoty, więcej albowiem złych ludzi niż dobrych. — Złych ludzi najpiękniejsze w życiu dzieło, kiedy umierają. — Gdy się dwoje złego trafi, wprzód większemu zabiegaj. — Jedni tylko zaczynać rzeczy umieją, drudzy i zaczynać i kończyć. — Milczenie nieobowiąże, ale też i nieurazi. — Niektórzy, słowa iedwabne kwiatami przytrząsają, ale uczynki ich trącą pokrzywanami. — Dość mocny ten nieprzyjaciel, gdzie największa kara.

Piec.

Włoch Artysta do Polski w lecie sprowadzony, Gdy mu dano wygodne i piękne mieszkanie,

Niezmiernie został zdziwiony

Widząc w nim piec! a więc ciągle krzeczy

„Niech ten ślad barbarzyństwa zburzonym zostanie,

Co szpeci salon i symetrię psunie“

Wypetniono co Włoch życzy

J wiego pomieszkaniu piec się nieznajduje.

Ale już w Listopadzie mroz w Polsce doskwiera,

Artysta z zimna ledwo nieumiera,

W pokoju symetrycznym wciąż dzwoni zębami,

J o piec barbarzyński uprasza ze łzami: —

Oby co wnasze przybywacie kraie

A w nich gościnność i korzyści macie,

Przecież chć z czasem poznacie,

Że to i dla was miłe, gdyście między nami

Co barbarzyństwem wam się być zdaie.

S Z A R A D A.

Izse litera, 2gie jest wyraz pochwały

Wszystko lecząc Konowały.

(Zeszła Szarada *Kubak*.)

DONIESIENIA.

Osoba zdątna do ubrania Damy, oraz umiejąca różne roboty, życzy mieć miejsce, mieszka w Ry-nku Starego Miasta Nr 60 na trzecim piętze.

Cwierć Losu Nr 29,058 do 4tej Klasy zgubiony został, wygrana będzie wypłaconą właścicielowi zapisanemu u Kolektora.

Osoba posiadająca język Polski, Francuzki, i Niemiecki, tudzież Jęzgra, Kalligrafją i Rachunki, życzy sobie wejść w obowiązek Guwernantki. Wiadomość przy ulicy Nowy Świat Nr 1314 na dole.

Ktoby miał sumę od 32, do 40tu tysięcy złp; i takową chciał ulokować na znacznym domu murowanym w Warszawie na 1wszy Numer Hypoteki, lub też wziąć z znaczną korzyścią tenże dom w kilkoletnią dzierżawę; zechce się zgłosić do P. Dutkiewicza przy ulicy Freta pod Nr 248 na 2 piętrze od tyłu mieszkającego.

Kommissarz Cyrkuła II. Miasta Stołecznego Warszawy. — Na skutek polecenia Urzędu Muncypalnego M. S. Warszawy z dnia 23 b.m.ir. Nr 3,561 z wydziału Policyjnego wydanego rozebranie Oficyny drewnianej w domu przy ulicy Rybaki pod Nr 2536 stojącej jako niebezpieczeństwem zawalenia się grożącej nakazującego i na żądanie Opiekunów Sukcesorów Ostaszewskich zawiadania Publicznego interesowania, iż taż Oficyna na rozebranie i placu uprzątnięcie przez Licytacją publiczną w dniu 7 m.ir.b. o godzinie 10 zrana więcej dającemu i przybicie otrzymującemu na miejscu tejże Possessji za gotowe pieniądze zaraz zapłacić się mające sprzedaną zostanie. — *Piotrkowski K. P. C. II.*

Panny *Damiron* Modniarki Paryżkie, które świeżo z tego miasta przybyły, uczennice, iedna Pani *Gerin* (*Guerin*), która jest uprzywilejowaną modniarką *Xżny Berry*, druga zmarłążyną *Herbo* (*Herbault*), wstawionego w *Paryżu* gustownem ułożeniem piór na głowie, mają zaszczytawiadomić *Damy* tutejszej stolicy, iż przy ulicy *Miodowej* Nr 486, gdzie była dawniej Księgarnia *Gliksberga*, założyły magazyn mód na wzór Paryżkich tego rodzaju zakładów; usiłowaniem ich będzie zadowolić wszelkie żądanie *Dam* tutejszej stolicy, gdy te zaszczytelić ieraczą zaufaniem.

Administracja Rządu Dochodów Konsumcyjnych Miast w Województwie Płockiem. — Zawiadania interesowane osoby że na Konsumcję w Miastach Płocku i Mławie w dniu 24 Listopada r. b. Garncy 20,000 w Kancellarji Płockiej Administracji

zaś na potrzebe Miast Pułtuska, Ostrołęki i Prasnysza w Pułtuskiej Administracji w dniu 9 Grudnia r. b. Garacy 15,000 Okowity 10 próby Magiera za zboża palonej, właściwego smaku i odoru przez Licytacją i pod warunkami do przejrzenia każdemu w właściwych Administracjach gotowemi zakupić przedsięwzięta. — Płock dnia 28 Października 1828 r. — Administrator *Paw. Grąbczewski.*

Podaje się do Publicznej wiadomości, iż od dnia 11 Listopada r. b. i dni następnych odbywać się będzie licytacja od godziny 10 zrana do 2 po południu przy ulicy Długiej pod Nr 552 obok domu Lasockich z Towarów następujących: Filiżanki porcelanowe z minjaturami ciekawemi złoczone, oraz gładkie ze złotemi brzegami, stalowe Noże, Nożycki, Scyzoryki, Brzytwy, platerowane Lichtarze, Miednice do mycia, Tace lakierowane do Kawy, Tualety mahoniowe Damskie i Męzkie, Szczotki do włosów, Grzebienie rzadkie i gęste, Paski do wiewiania Brzytw, it.p. rzeczy sprzedane będą, a to za gotowe pieniądze. — *Jan Łabecki K. T. C. W. M.*

Losy z 4tej Klasy 34tej Loterji Nr 21,203, 22,505, 22,558, 30,307, 30,324. ciwierzciej, właścicielom zaginęły, wygrana zatem na takowe paść mogąca tylko prawym właścicielom w mojej Kontrolli zapisanym wypłaconą będzie. — *A. Werthejm.*

Possessja Nr 2332 przy ulicy Pawiej położona składająca się z domu mieszkalnego w części murowanego, Stajni obszernej, Wozowni, Składow, Drwalni, Piwnicy, Lodowni, etc. w stanie najlepszym, Ogrodem fruktowym z przeszło 200 sztuk drzew owocowych w najlepszych gatunkach i Wzrywnym po większej części szparagami zasadzonym, rozległości Łokci kwadratowych 30,600 obejmującym, przez publiczną Licytacją w d. 20 Listopada r. b. w miejscu posiedzeń Tryb: Cywil: I. Inst: o godzinie 4 po południu sprzedanym zostanie. O warunkach Licytacji chęć nabycia mający u W. Chraszczewskiego Patrona przy ulicy Podwale Nr 518, wiadomości powziąć mogą.

Krowa czerwona pod brzuchem i mordą białą, wyszła i zabitała się d. 29 z. m. w wieczor; mający o niej wiadomość doniesie pod Nr 1343, przy ulicy Sto Krzyskiej, gdzie otrzyma nagrodę.

Wczoraj wyciągnięte Nra 80.27.72. 49.25.

TEATR. Jutro 3ci raz Kome: *Pani w Welonie* i 3ci raz Balet *Apollo i Midas.*